

โครงการอสม. ส่งเสริม ป้องกัน สุขภาพ ประชาชน
ตำบลท่าด่าง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

หลักการและเหตุผล

จากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข ส่งผลทำให้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และมีผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพโดยรวมของประชาชนไทย การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ ประชาชนมีอายุยืนยาวขึ้น การเจ็บป่วยและเสียชีวิตลดลง ทำให้มีสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น คนไทยใช้ชีวิตแบบรีบเร่งและแข่งขันมากขึ้น และนำมาซึ่งพฤติกรรมบางอย่างที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น ขาดการออกกำลังกาย รับประทานอาหารที่มีไขมันสูง รับประทานผักและผลไม้ไม่เพียงพอ การสูบบุหรี่ การดื่มสุรามากเกินไป พฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา ที่สำคัญได้แก่ ภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วน โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด อัมพาต อัมพฤกษ์ ภาวะวิตกกังวลและความเครียด และโรคมะเร็ง เป็นต้น ซึ่งโรคหรืออาการต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นโรคหรืออาการเรื้อรัง ที่เป็นปัญหาสำคัญทางด้านสาธารณสุขของประเทศไทยในปัจจุบัน และมีแนวโน้มของปัญหาที่รุนแรงมากขึ้น กระทรวงสาธารณสุขเป็นองค์กรหลักในการพัฒนาระบบสุขภาพเพื่อให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพดี การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการดูแลจัดการด้านสุขภาพ จะนำไปสู่การป้องกันและลดปัญหา และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพได้อย่างยั่งยืน

กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยใช้กลวิธีสาธารณสุขมูลฐานในประเทศไทยดำเนินการมากกว่า ๒๐ ปี มีอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เป็นกลไกสำคัญในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง อสม. ถือเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาระบบสาธารณสุขของประเทศ โดย อสม. ๑ คน ดูแลรับผิดชอบประชาชน ๘-๑๕ หลังคาเรือน ทำหน้าที่ แก้อาการ ร่าย กระจายข่าวดี ซึ่บริการประสานงานสาธารณสุข บำบัดทุกข์ให้ประชาชน ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งในปัจจุบัน อสม.ต้องมีบทบาทมากขึ้นทั้งในด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพให้กับคนในชุมชน การให้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน การเป็นผู้เชื่อมประสานระหว่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ กับประชาชน และกลุ่ม/องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการดูแลจัดการด้านสุขภาพ เชื่อมโยงไปถึงการพัฒนาด้านอื่น ๆ การรวมพลังกับแกนนำสุขภาพอื่น ๆ ในการสร้างสุขภาพ การเฝ้าระวังโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ รวมถึงเป็นผู้นำในการรณรงค์ด้านสุขภาพต่าง ๆ ในชุมชน จากสภาพปัญหาและวิถีของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ อสม. จำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น กระทรวงสาธารณสุขโดยกรมต่าง ๆ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงได้ร่วมมือกันในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข เพื่อให้มีส่วนร่วมเฝ้าระวังสุขภาพ ถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ เป็นแกนนำในการดูแลและจัดการด้านสุขภาพของประชาชนในชุมชน จึงได้จัดทำโครงการอบรมฟื้นฟูพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุข ขึ้น โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้ อสม.เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถตามสภาพปัญหาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ตลอดจนให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อันจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทบทวนบทบาทและภารกิจของ อสม. ในการดูแลสุขภาพของประชาชนตามสภาพปัญหาสาธารณสุขที่เปลี่ยนแปลงไป
2. เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นและเร่งด่วน ของ อสม. ในการปฏิบัติงานให้เน้นหนักกับสภาพปัญหาดังกล่าว
3. เพื่อพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและดูแลผู้ป่วยโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของชุมชน

เป้าหมาย

อสม. ในพื้นที่ทุกหมู่บ้าน ๑๐๐ คน

วิธีดำเนินการ

๑. ร่างหลักสูตรอบรม อสม. ใหม่
๒. นำหลักสูตรฯ ฉบับร่างผ่านกระบวนการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ พิจารณารับรอง
๓. จัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติ
๔. อำเภอคัดเลือกวิทยากร/ตำบลคัดเลือก อสม. ใหม่/ทดแทน ตามเป้าหมายที่ขาดแคลน
๕. จัดทำแผนการอบรมฯ รายงานแผนต่อผู้บริหารระดับอำเภอ/จังหวัด
๖. จัดอบรม อสม. ตามหลักสูตรการอบรม
๗. ออกติดตาม นิเทศ ประเมินผล
๘. มอบประกาศนียบัตร หลังการอบรมครบตามหลักสูตร
๙. วิเคราะห์ สรุปผล/ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ/ประสบการณ์ที่ได้รับ

งบประมาณในการดำเนินงาน

- งบสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ อบต. ทำด้าง มีรายละเอียดดังนี้
- ค่าจ้างเหมาประกอบอาหารกลางวันและอาหารว่าง	จำนวน ๑๐๐ คน เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

สถานที่ในการดำเนินงาน

ในเขตรับผิดชอบทั้ง ๘ หมู่บ้าน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทำด้าง ตำบลทำด้าง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

เมษายน - สิงหาคม ๒๕๖๒

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ที่ผ่านการอบรม มีความรู้ เกิดทักษะ ในการปฏิบัติงาน อสม.
๒. สามารถถ่ายทอดหลักสูตรอบรม อสม. ในทิศทางเดียวกัน

๓. สามารถนำทักษะและความรู้ไปพัฒนางาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนางาน สุขภาพ
ภาคประชาชนที่ต่อเนื่อง

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพตำบลท่าด้วง

(ผู้รับผิดชอบโครงการ)

ลงชื่อ.....
(นายนิคม กัลยาประสิทธิ์)

(ผู้อนุมัติโครงการ)

ลงชื่อ.....
(นายอศุทธ์ ปริญาศรีเศวต)
ประธานกองทุนประกันสุขภาพ อบต.ท่าด้วง